

Notat

.....
MILJØMINISTERIET

Skov- og Naturstyrelsen

Landområdet
J.nr.
Ref.
Den juni 2006

Skov- og Naturstyrelsens sammendrag af udredningsarbejdet og vejledningsarbejdet iværksat ifølge aftale fra 17. juni 2005 vedrørende miljøgodkendelser af husdyrbrug (principaftalen)

Notatet indeholder følgende :

1. Udredningsarbejdet.....	1
1.1. Opgaverne i udredningsgrupperne.....	2
1.2. Strukturfremskrivningen.....	3
1.3. Ammoniakscenarier.....	3
1.4. Økonomiske konsekvenser som følge af ammoniakscenarierne ..	5
1.5. Miljøeffekter af ammoniakscenarierne.....	6
1.5.1. Konsekvenser vedrørende emissionen	6
1.5.2. Konsekvenser vedrørende depositionen	8
1.5.3. Øvrige miljøeffekter.....	10
1.6. Fremtidige miljøbeskyttelsesniveau.....	10
1.6.1. Reduktionen i kvæstofudvaskningen og fosforoverskud ved den hidtidige sagsbehandling i amterne og scenario for fremtidigt miljøbeskyttelsesniveau	11
1.6.2. Økonomiske analyser af det fremtidige miljøbeskyttelsesniveau	12
1.7. Fremme af miljøeffektive landbrugsteknologier – barrierer og incitamenter	13
2. Det faglige forberedende arbejde til brug for udarbejdelse af vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.	15
2.1. Beregningsmetoder som del af det faglige beslutningsgrundlag .	15
2.2. Beregningsmetoder	18
2.2.1. Nitrat	18
2.2.2. Fosfor.....	19
2.2.3. Ammoniak.....	19
2.3. Udpegede områder med særlige beskyttelsesinteresser	20
2.4. Sagens oplysninger	20
2.5. Vejledningen i øvrigt.....	21

1. Udredningsarbejdet

Ifølge aftalen fra 17. juni 2005 skulle der iværksættes et udrednings- og lovforberedende arbejde, for at tilvejebringe det faglige grundlag for udarbejdelsen af et lovforslag.

Udgangspunktet for det udrednings- og lovforberedende arbejde har været ønsket om at sikre en udvikling så der løbende investeres i nye anlæg, og dermed udvikles og forfines metoder til at begrænse den samlede miljøbelastning fra husdyrproduktionen.

Det tekniske grundlag er nu tilvejebragt gennem de endelige rapporter fra fire såkaldte udredningsgrupper. Hovedkonklusionerne fra de fire rapporter er samlet i dette notat.

1.1. Opgaverne i udredningsgrupperne

Skov- og Naturstyrelsen nedsatte i anden halvdel af 2005 fire udredningsgrupper med hver deres kommissorium, således at de mulige tiltag, som fremgår af principaftalen, blev belyst bedst muligt. Hovedformålet med udredningsarbejdet er at udarbejde et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for den senere politiske proces. Arbejdsgrupperne blev sammensat af faglige repræsentanter fra styrelser, forskningsinstitutioner og interesseorganisationer inkl. Dansk Landbrug, amterne og kommunerne.

Ordførerne for aftalepartierne er blevet løbende orienteret om fremdriften i udredningsarbejdet ved 4 møder i perioden november 2005 til februar 2006.

Hovedopgaverne for de fire udredningsgrupper er nævnt i følgende tabel.

Ammoniakudredningsgruppen	<p>Model for et nyt generelt krav til reduktion af ammoniaktab i forbindelse med krav om miljøgodkendelse.</p> <p>Analyse af virkemidler til reduktion af ammoniaktab.</p> <p>Scenarier for forskellige krav til reduktion af ammoniaktab.</p> <p>Fremskrivning af ammoniakemissionen incl. konsekvenserne af de forskellige scenarier</p>
Økonomigruppen	<p>Prognose for antal ejendomme, der bliver godkendelsespligtige ved forskellige grænser for godkendelse.</p> <p>Økonomisk vurdering af de scenarier ammoniakudredningsgruppen opstiller.</p> <p>Økonomisk analyse af omkostningerne for ny teknologi på forskellige brugsstørrelser.</p> <p>Økonomisk vurdering af det fremtidige beskyttelsesniveau, som det er vurderet af miljøeffektgruppen.</p> <p>Økonomisk vurdering af teknologigruppens forslag til incitamenter.</p>
Miljøeffektgruppen	<p>Miljøvurdering af amternes nuværende sagsbehandling og beskyttelsesniveau med baggrund i en rapport fra AUC.</p> <p>Miljøvurdering af de scenarier ammoniakudredningsgruppen opstiller mht. konsekvenser for kvælstofdepositionen.</p> <p>Miljøvurdering af forslag til fremtidigt beskyttelsesniveau, som foreslået af Skov- og Naturstyrelsen.</p>
Teknologigruppen	<p>Beskrivelse af kendte teknologier og af nuværende incitamenter og forslag til yderligere incitamenter.</p> <p>Prognose for fremtidig anvendelse af miljøteknologi og analysere barrierer og incitamenter.</p> <p>Teknologiworkshop.</p> <p>Beskrivelse af mulighederne for dokumentation af effekten af ny miljøteknologi.</p>

1.2. Strukturfremskrivningen

Økonomiudredningsgruppen har foretaget en beskrivelse af den generelle strukturudvikling frem til 2015, der er baseret på forventningerne i landbrugsorganisationer til den fremtidige udvikling. Frem mod 2015 forventes antallet af husdyrbedrifter at blive reduceret med 40 %, mens andelen af husdyrproduktionen på bedrifter med over 75 DE øges fra 85 % til 94 %. Samtidig vil bedrifter med over 250 DE tegne sig for 64 % procent af husdyrholdet i 2015 mod 32 % i 2004.

En fremskrivning på bedriftsniveau er dog ikke tilstrækkelig i forhold til en vurdering af antal miljøgodkendelser, idet miljøgodkendelserne relaterer sig til ejendomsniveauet og idet en bedrift kan bestå af flere ejendomme. Der er derfor udarbejdet en analyse af antal ejendomme per bedrift på forskellige brugstyper i 2004, og denne forudsættes i de senere beregninger at være konstant i perioden 2004 til 2015.

Udviklingen i antal bedrifter og vurderingen af antal ejendomme per bedrift vurderes at medføre følgende antal ejendomme:

Antal ejendomme i 2004	2015		
	Antal ejendomme i alt	Antal ejendomme over 75 DE (ud af de 22046)	Antal ejendomme over 250 DE (ud af de 22046)
34.309	22.046	9.119	2.098

Analyserne viser også, at antallet af dyreenheder (DE) samlet set er nogenlunde konstant. Der forventes således en betydelig afvikling af husdyrholdet på mange bedrifter/ejendomme samtidig med at nogle få bedrifter ekspanderer. Overordnet er der således en forventning om, at husdyrholdet skifter adresse.

På baggrund af den forventede levetid på staldanlæg er det endvidere vurderet, at samtlige ejendomme over 75 DE i løbet af en 10 årig periode vil gennemgå ændringer, som betinger en miljøgodkendelse, hvorfor det antages, at alle 9.119 ejendomme større end 75 DE vil have været genstand for mindst en miljøgodkendelse frem til 2015. Disse brug vil repræsentere 2.030.000 DE eller 90 % af husdyrproduktionen. Heraf relaterer 372.000 DE sig til udvidelserne (18%). Udvidelser på svineejendomme udgør langt størstedelen (73%), mens kvægeejendomme står for 26 % af udvidelserne.

1.3. Ammoniakscenarier

Ifølge principaftalen skal der gælde et krav for alle ejendomme, der skal miljøgodkendes, om at der skal ske en reduktion i udledningen af ammoniak per dyreenhed (DE) som et led i udvidelsen af produktionen. Ammoniakudredningsgruppen har beskrevet et koncept for, hvordan dette kan gennem-

føres. Konceptet tager udgangspunkt i en reduktion i forhold til status quo i 2005/2006.

Da den teknologiske udvikling også fremover forventes at reducere ammoniaktabet fra husdyrproduktion per produceret enhed, vil det være nødvendigt med en evaluering af kravene til ammoniaktab efter en årrække, hvor der samtidig tages hensyn til det ønskede beskyttelsesniveau. Der er mulighed for at inddrage reglerne vedrørende gødningsregnskaberne i dette koncept, dels for at øge mulighederne for kontrol og dels for at undgå en øget kvælstofudvaskning som følge af indfrielse af ammoniakkravet.

Ammoniakudredningsgruppen har fremsat nedenstående scenarier, hvor der med "bedste staldsystem" menes det tidssvarende staldsystem ift. dyrevelfærd mv., der i 2005/2006 har den laveste ammoniakemission. De angivne krav omfatter kun ammoniaktab fra stald og lager (vedr. ammoniaktab ved udbringning, se nedenfor).

	Krav til reduktion af ammoniakemissionen for alle systemer baseret på gylle	Krav til reduktion af ammoniakemission for systemer med dybstrøelse på alle dyretyper på nær kvæg	Krav til reduktion af ammoniakemission for systemer med dybstrøelse for kvæg
Scenarie I	Krav svarende til bedste staldsystem udelukkende baseret på gylle.	Krav svarende til bedste staldsystem udelukkende baseret på dybstrøelse	Krav svarende til bedste staldsystem udelukkende baseret på dybstrøelse
Scenarie II	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 30 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 15 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 10 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette
Scenarie III	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 60 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 30 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette	Krav svarende til bedste staldsystem plus yderligere 10 % reduktion af ammoniakemissionen fra dette

Det skal bemærkes, at husdyrproduktion baseret på udendørs husdyrhold helt eller delvis bør fritages fra kravene, idet der ikke er teknologi til rådighed, som kan reducere denne form for ammoniakemission. Konsekvenserne af de 3 scenarier vil både blive beregnet for det tilfælde, at kravene fastsættes i forhold til hele ejendommen, og for det tilfælde, at kravene kun fastsættes i forhold til udvidelsen. I forhold til tab i forbindelse med udbringning af husdyrgødning vurderes en regulering baseret på generelle regler for hele landbruget, som en mere hensigtsmæssig regulering.

Der er derfor også udarbejdet to scenarier vedrørende udbringning:

1. Henliggetiden for slangeudlagt gylle (og ajle) på sort jord reduceres fra 6 til 1 time.
2. Krav om nedfældning af flydende husdyrgødning i bufferzoneområderne, jf. afgrænsningen af disse områder i VMP III-aftalen.

Der er i øvrigt ikke i fastsat særskilte skærpede krav i nærheden af kvælstoffølsomme naturområder. Dette skyldes, at arbejdsgruppen har vurderet, at der med de aftalte bufferzoneregler i Vandmiljøplan III (hvor der i en afstand af op til 300 meter fra den sårbare natur ikke må tillades en øget ammoniakemission fra staldanlæg) og at den individuelle regulering (den nu-

værende VVM procedure) i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til kvælstof-følsom natur. Det nye generelle krav til reduktion af ammoniaktabet i forbindelse med miljøgodkendelserne tager derfor sigte på at begrænse baggrundsbelastningen med kvælstof fra atmosfæren.

1.4. Økonomiske konsekvenser som følge af ammoniakscenarierne

Økonomigruppen har på baggrund af faglige input fra ammoniakudredningsgruppen og teknologigruppen foretaget en samlet økonomisk vurdering af de mest relevante teknologier, der forventes at blive inddraget til imødekommelse af ammoniakkravet i de forskellige scenarier. Dette omfatter generelt gylleforsuring, luftrensning og en mere effektiv fodring, mens der for nye staldanlæg også forventes nye staldsystemer og gyllekøling. For systemer med dybstrøelse er der færre teknologier til rådighed især på kvægbrug. Mulighederne er begrænset til håndtering af dybstrøelsen og fodring. For svinebrug kan luftrensning desuden anvendes.

Det vurderes, at langt den overvejende del af husdyrproduktionen foregår i staldsystemer baseret på gylle. Økonomigruppen vurderer, at 1.391.000 DE forventes at være på gyllesystemer, mens 123.000 DE forventes at være kvæg på dybstrøelse og 154.000 DE er øvrige dyr på dybstrøelse.

Vurderingen af hvilke virkemidler, der vil blive anvendt i de forskellige husdyrproduktioner i de forskellige scenarier er primært udtryk for erhvervets faglige vurdering. På den baggrund er de samlede økonomiske konsekvenser beregnet. Valget af virkemidler tager derfor i nogen udstrækning en række praktiske hensyn og vil derfor afvige fra en økonomisk optimal model.

For kvæg og svin på gyllesystem er teknikvalget alene baseret på erhvervets faglige vurdering. For kvæg og svin på dybstrøelse er teknikvalget baseret på Skov- og Naturstyrelsens vurdering. For øvrige husdyrkatogier, som er udeladt af den økonomiske analyse, er der ikke foretaget økonomiske beregninger.

For svinebrug anvendes primært gylleforsuring og luftrensning, mens gyllekøling kun forventes anvendt i begrænset omfang og virkemidler vedrørende fodring indgår ikke. Det kan umiddelbart virke overraskende at fodring ikke forventes at indgå. Årsagen er, at erhvervet vurderer, at svinebrug ikke vil binde sig til en bestemt fodring, hvis der alligevel skal indføres en anden teknologi samt at den generelle udvikling som følge af forbedringen i fodringseffektiviteten allerede indgår i baseline.

På kvægbrug forventes primært virkemidler vedrørende fodring, gylleforsuring og gylleskrabere. Det skal bemærkes, at målet om 60 % reduktion i scenarie III ikke vurderes at kunne opnås i praksis. Der kan maksimalt opnås en reduktion på 55 %.

I den følgende tabel er vist de samlede budgetøkonomiske og velfærdsøkonomiske konsekvenser, som relaterer sig til kvægbrug og svinebrug. Omkostningerne er opdelt i omkostninger, hvis kravene stilles til hele ejendommen, og hvis kravene kun stilles til udvidelsen.

Omkostninger ved de tre scenarier for miljøgodkendelse, mio. kr. pr. år

	Budgetøkonomiske omkostninger		Velfærdsøkonomiske omkostninger	
	Krav til alle DE	Krav kun til udvidelser	Krav til alle DE	Krav kun til udvidelser
Scenarie I:	270 mio. kr.	27 mio. kr.	279 mio. kr.	28 mio. kr.
Scenarie II:	547 mio. kr.	131 mio. kr.	569 mio. kr.	138 mio. kr.
Scenarie III:	725 mio. kr.	142 mio. kr.	753 mio. kr.	148 mio. kr.

Det skal bemærkes at tallene kan ændres markant ved ændrede beregningsforudsætninger f.eks. ændringer i valg af teknik samt effekt og økonomi ved de anvendte teknologier.

Der er ikke regnet på evt. sideeffekter som f.eks. konsekvenser af den øgede efterspørgsel på miljøteknologi. Der er heller ikke regnet på effekten af kravene på produktionsniveauet, herunder effekten på landbrugets afledte forsynings- og forarbejdningsvirksomheder.

Omkostningerne er beregnet ud fra det gennemsnitlige omkostningsniveau. De reelle omkostninger på den enkelte ejendom vil afhænge meget af konkrete forhold. Som eksempel er beregnet de budgetøkonomiske omkostninger ved gylleforsuring på svinebrug og kvægbrug med forskellig anlægsstørrelse:

Budgetøkonomiske omkostninger ved syretilsætning til gylle incl. merudbytte fra mark, kr. pr. DE pr. år

	Anlæg på 75 DE	Anlæg på 250 DE	Anlæg på 500 DE
Slagtesvinebrug	2.203	614	276
Malkekvægsbrug	1490	430	204

De størrelsesøkonomiske fordele betyder, at i de førnævnte beregninger af omkostningerne ved scenarierne forventes gruppen mellem 75-250 DE at bære 2/3 af omkostningerne, selvom de kun repræsenterer ca. halvdelen af dyreenhederne.

1.5. Miljøeffekter af ammoniakscenarierne

1.5.1. Konsekvenser vedrørende emissionen

De fastsatte krav til ammoniaktabet i forbindelse med miljøgodkendelserne vil reducere ammoniakemissionen fra husdyrproduktionen. Danmark har både i forhold til den såkaldte Gøteborg protokol og i forhold til EU's krav til emissionslofter forpligtiget sig til at nedbringe ammoniakemissionen til

56.800 tons NH₃-N i 2010. Med de virkemidler som er iværksat via vandmiljøplanerne og den forventede udvikling i landbruget, forventes denne forpligtelse at kunne imødekommes uden yderligere initiativer. Dette skyldes bl.a., at DMU har revideret deres emissionsopgørelser og nedjusteret emissionen på baggrund af oplysninger fremkommet i forbindelse med det faglige forarbejde til vandmiljøplan III.

Danmark er dog også forpligtiget i forhold til Habitatdirektivet. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at beregne, hvor meget og hvor ammoniakemissionen skal nedsættes i den forbindelse. Det må dog konstateres, at baggrundsbelastningen med kvælstof fra atmosfæren af en række naturtyper overskrider tålegrænsen. Der må derfor forventes behov for at begrænse baggrundsbelastningen med kvælstof.

I de følgende tabeller er angivet ammoniakudredningsgruppens angivelser af udviklingen i ammoniakemissionen fra husdyrproduktionen angivet for baseline og ved de forskellige scenarier. Baseline udtrykker udviklingen uden nye initiativer. Af baseline fremgår det, at ammoniakemissionen fra 2004 til 2020 forventes at falde med 18 pct. Reduktionen skyldes især reduceret udskillelse af kvælstof, men ændret opstaldning og udbringningspraksis spiller også ind. Tabellerne viser også, at der er betydelig forskel på om kravet fastsættes for hele ejendommen eller kun til udvidelsen.

Ammoniakemissionen for hhv. baseline og scenario I, II og III, hvor **hele ejendommen** er omfattet af reduktionskravene, tons NH₃-N/år

	Baseline	Scenario I	Scenario II	Scenario III
2004	51.300	51.300	51.300	51.300
2010	46.900	46.100	44.100	40.300
2015	44.600	42.600	37.600	29.700
2020	42.100	39.400	35.500	27.000
Effekt af tiltag i 2020		-2.700	-6.600	-15.100

Ammoniakemissionen for hhv. baseline og scenario I, II og III, hvor **alene udvidelsen** er omfattet af reduktionskravene, tons NH₃-N/år

	Baseline	Scenario I	Scenario II	Scenario III
2004	51.300	51.300	51.300	51.300
2010	46.900	46.800	46.300	45.600
2015	44.600	44.400	43.200	41.700
2020	42.100	41.600	40.400	38.900
Effekt af tiltag i 2020		-500	-1700	-3200

Reduktionen i ammoniakemissionen for **udbringningsscenerierne** er bedømt ud fra en vurdering af, hvordan udbringningen af gylle vil blive påvirket af det pågældende krav samt den heraf følgende afledte effekt på ammoniaktabet. I den følgende tabel er de samlede reduktioner angivet for de to udbringningsscenerier. Baseline er udtryk for ammoniaktabet ved udbringning af husdyrgødning uden yderligere initiativer.

Effekt af hhv. krav om reduktion af henliggetid for udbragt gylle og ajle samt krav om nedfældning af gylle og ajle i bufferzonerne

		2010	2015	2020
Krav om reduceret henliggetid fra 6 timer til 1 time i hele landet.	Baseline	12.500 tons	11.500 tons	11.200 tons
	Reduktion i tons NH ₃ -N	440- 880 tons	340-680 tons	340- 670 tons
Krav om nedfældning i bufferzonerne, jf. VMP III-aftalen	Baseline	540 tons		
	Reduktion i tons NH ₃ -N	90 tons		

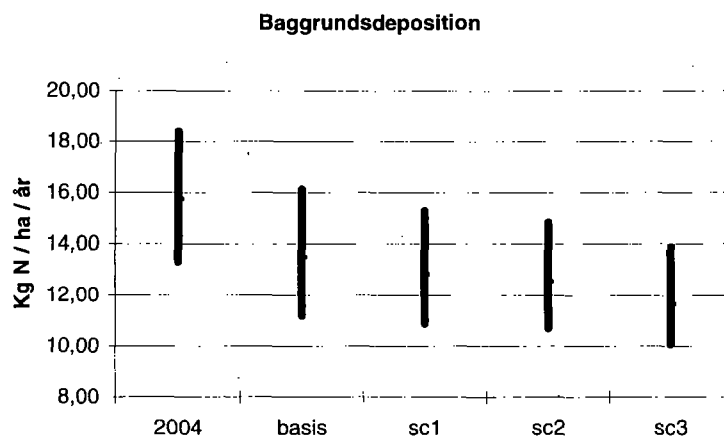
Bufferzonearealet svarer til godt 180.000 ha.

1.5.2. Konsekvenser vedrørende depositionen

Den ændrede ammoniakemission vil påvirke depositionen af kvælstof i Danmark. Den årlige gennemsnitlige deposition med kvælstof i Danmark er ca. 16 kg N/ha på land, hvoraf ca. 50 % kommer fra udlandet. Ca. 5,2 kg N kommer fra husdyrproduktionen i Danmark. Dvs. at det alene er en tredjedel af N-depositionen, som kan påvirkes ved en evt. miljøgodkendelse.

Reduktionen i ammoniakemissionen har også en effekt på havområderne og nabolande. Der er imidlertid ikke regnet på disse konsekvenser. Ved en begrænsning af emissionen vil der også være andre positive effekter på natur og miljø, idet kvælstofdepositionen i farvandene omkring Danmark og på naturområder i udlandet også reduceres.

Konsekvenserne af scenarierne er vurderet af miljøeffektgruppen, som har beregnet konsekvenserne for depositionen både ud fra en påvirkning af baggrundsbelastningen og ud fra en beregning af ændret afsætning af ammoniak i nærområdet fra lokale punktkilder. Det skal understreges, at de angivne konsekvenser er gennemsnitsberegninger. Lokalt kan der være betydeligt større konsekvenser, hvis kravene påvirker en punktkilde, der har stor betydning for et naturområde.

Beregnete forskelle i baggrundsdeposition for de enkelte scenarier i 2020, hvor kravene til reduktion af ammoniakemissionen omfatter hele ejendommen. Baggrundsdepositionerne er givet som median og 10-90 percentilen for lysåben natur.

Udover de viste ændringer i baggrundsdepositionen er der som førnævnt en effekt over for den kvælstoffølsomme natur ved den reducerede emission fra lokale husdyrbrug, som bliver omfattet af kravene om reduktion af ammoniakemissionen. Denne er dog meget begrænset bl.a. som følge af, at bufferzonerne på 300 meter i forvejen beskytter disse naturområderne, så den yderligere lokale effekt kun omfatter krav til ejendomme udenfor 300 meter zonen. Beregningerne viser, at depositionen fra lokale husdyrbrug kun ændres med max. 0,1 kg N/ha/år i scenarie III i forhold til baseline, som følge af kravene om reduktion af ammoniakemissionen, hvilket skal sammenlignes med effekten på baggrundsbelastningen på 2 kg N/ha/år for dette scenarie.

I den følgende tabel er vist konsekvenserne af de forskellige scenarier for den gennemsnitlige akkumulerede belastning over tålegrænsen både hvor kravet omfatter hele ejendommen og hvor kravet kun omfatter udvidelsen.

Nedenfor er den gennemsnitlige akkumulerede belastning over tålegrænsen for de tre opstillede scenarie vist i forhold til en række naturtyper. Den gennemsnitlige akkumulerede belastning over tålegrænsen er forskellen mellem den gennemsnitlige baggrundsdeposition for de pågældende naturtyper og den gennemsnitlige tålegrænse for naturtypen.

Den gennemsnitlige akkumulerede belastning over tålegrænsen for de tre opstillede scenarier (effekten, hvor kravet kun stilles til udvidelser, er vist i parentes)

	Naturtype	2004	baseline 2020	scenarie I	scenarie II	scenarie III
Gennemsnitlig akkumuleret belastning over tålegrænsen (kg N / ha / år)	løvskov	12,74	9,80	8,87 (9,4)	8,07 (9,3)	6,68 (8,9)
	nåleskov	12,86	10,88	10,2 (10,7)	9,21 (10,5)	7,92 (10,1)
	overdrev	2,66	1,35	1,07 (1,3)	0,81 (1,2)	0,55 (1,2)
	hede	2,82	1,43	1,12 (1,4)	0,83 (1,3)	0,54 (1,2)
	fersk eng	1,01	0,48	0,34 (0,45)	0,22 (0,42)	0,10 (0,39)
	mose	3,40	2,35	2,02 (2,27)	1,72 (2,2)	1,36 (2,1)
	strandeng	0,19	0,02	0,01 (0,02)	0,00 (0,02)	0,00 (0,01)
	sø	7,90	5,77	5,01 (5,5)	4,41 (5,4)	3,64 (5,2)

¹⁾ Beregningen omfatter kun de kvælstoffølsomme søer, fx lobeliesøer, der udgør en begrænset mængde af alle søer

Vedrørende konsekvenserne af udbringningsscenarier for kvælstofdepositionen i forhold til kvælstoffølsom natur er der foretaget lignende beregninger.

Årsagen til at tallene for baseline 2020 i nedenstående tabel ikke er identisk med forrige tabel er, at det ikke er de samme naturområder, som indgår i beregningen af gennemsnittet for hver naturtype, nemlig kun de arealer som ifølge VMP III aftalen er omfattet af reglerne om bufferzoner.

Den gennemsnitlige akkumulerede belastning over tålegrænsen for det udbringningsscenarie, hvor der stilles krav om nedfældning i bufferzonerne.

	Naturtype	Baseline 2020	Krav om nedfældning i bufferzonerne
Gennemsnitlig akkumuleret belastning over tålegrænsen (kg N ha ⁻¹ år ⁻¹)	overdrev	1,1	0,99
	Hede	1,3	1,2
	fersk eng	0,31	0,28
	Mose	2,22	2,1
	strandeng	0,0	0,0
	Sø	5,5	5,4

Det ses af beregningerne, at miljøeffekten af nedfældningsscenariet på kvælstoffølsom natur i Danmark ligger på et niveau med scenarie I, hvor kravet fastsættes til udvidelsen. Som før vist er effekten på den samlede emission fra Danmark derimod begrænset.

1.5.3. Øvrige miljøeffekter

Hvilke øvrige miljøeffekten kravet om reduktion af ammoniaktabet medfører, vil afhænge af, hvilke virkemidler som anvendes til imødekomme af ammoniakkravet.

Visse af virkemidlerne, som forventes at kunne bidrage til reduktion af ammoniakemissionen, vil også kunne bidrage til at reducere **lugtgenerne**. Dette gælder virkemidler som reduceret fodring med protein, gyllekøling, visse typer af luftrensning, nye staldsystemer og bedre overdækning af lagre med husdyrgødning. Begge udbringningsscenarier forventes også at medføre sideeffekter i form af færre lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Vedrørende risikoen for **udvaskning af kvælstof** vurderes virkemidler omkring fodring entydigt at kunne reducere risikoen for udvaskning, mens sideeffekten af en række andre virkemidler som f.eks. gylleforsuring, luftrensning og gyllekøling afhænger af, hvordan regler og praksis omkring gødningsregnskaberne tilpasses de nye krav.

1.6. Fremtidige miljøbeskyttelsesniveau

Et udgangspunkt for beskyttelsesniveauet er en videreførelse af det eksisterende beskyttelsesniveau. Det eksisterende beskyttelsesniveau, defineret som det beskyttelsesniveau, der ligger i midten af spændet af amternes beskyttelsesniveau, er: "Der ikke må ske en merbelastning af områder, der er sårbare over for en merbelastning og som er eller derved vil blive overbelastede".

På grund af usikkerheder i beregningen af om der reelt er tale om en merbelastning opererer den nuværende praksis i amterne med forskellige bagatelgrænser og at NKN har stadfæstet visse bagatelgrænser.

På den baggrund har miljøeffektgruppen foretaget beregninger af nogle scenarier med henblik på at kunne få et billede af konsekvenserne af de nævnte bagatelgrænser. Scenarierne tager udgangspunkt i de niveauer, der er anvendt i amterne. Der er beregnet effekter for tre niveauer for udledning af kvælstof til recipienten.

For fosfor er der beregnet på konsekvenserne af følgende konkrete scenario:

Udledningen af fosfor fra landbrugsjord afhænger af en lang række faktorer, som på nuværende tidspunkt ikke er tilstrækkeligt belyst. Der er dog en risiko for, at fosfortabet øges, hvis jordens fosforindhold nærmer sig eller overstiger mætningsgraden. Scenariet er derfor baseret på følgende miljøbeskyttelsesniveau for kystvande:

- Er fosfortallene (Pt), som indgår i projektet/ansøgningen, i gennemsnit over 4, vurderes enhver forøgelse af fosforoverskuddet på ejendommen på sigt at kunne øge fosforudledningen og dermed ikke at være acceptabel med mindre fosforoverskuddet på ejendommen selv efter projektets gennemførelse er negativ.
- Er fosfortallene (Pt) i gennemsnit under 4 vurderes en forøgelse af fosforoverskuddet på ejendommen på op til ca. 5 kg P/ha/år eller en større forøgelse, hvis fosforoverskuddet på ejendommen efter projektets gennemførelse er under 5 kg P/ha, at ligge inden for en usikkerhedsmargin, hvor der reelt ikke sker merbelastning.

Forøgelsen af fosforoverskuddet per ha skal beregnes ud fra antal ha efter projektets gennemførelse for både før og efter udvidelsen af husdyrbruget.

1.6.1. Reduktionen i kvælstofudvaskningen og fosforoverskud ved den hidtidige sagsbehandling i amterne og scenario for fremtidigt miljøbeskyttelsesniveau

Miljøeffektgruppen har på baggrund af 3 oplandsanalyser foretaget en beregning af reduktionen i kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet ved den hidtidige sagsbehandling i amterne og scenario for fremtidigt miljøbeskyttelsesniveau. Kun 2 oplande er dog relevante i forhold til analyserne for kvælstofudvaskning og fosfor, idet det 3. opland ikke er Natura 2000 område. Det kan supplerende oplyses, at ca. 85 % af landbrugsarealet er afstrømningsopland til et Natura 2000 område.

I den følgende tabel er den vurderede reduktion af kvælstofudvaskningen ved et års sagsbehandling angivet for den eksisterende sagsbehandling og

for de 3 niveauer vedrørende kvælstof (samt det amtskrav, der i dag stilles i oplandet til Norsminde fjord). Beregningen er foretaget med udvaskningsmodellen FASSET. Anvendes i stedet den såkaldte amtsmodel estimeres reduktionerne lidt over 3 gange større. Vurderingen af den eksisterende sagsbehandling tager udgangspunkt i det beskyttelsesniveau de pågældende amter har oplyst de anvender i forbindelse med VVM og som er henholdsvis 150 kg N og 200 kg N i recipienten for Norsminde Fjord og Nisum Fjord. Konsekvenserne af det eksisterende beskyttelsesniveau i det pågældende amt er vist med **fed** :

3 niveauer for beskyttelsesniveau + eksisterende niveau.	Opland til Norsminde Fjord	Opland til Nisum Fjord
Samlet N-tilførsel til vandområdet (kg N/år)	206.000 kg N/år	2.766.000 kg N/år
Reduktion ved et krav på 0 kg N/år	949 kg N/år	9.563 kg N/år
Reduktion ved et krav på 100 kg N/år	778 kg N/år	6.161 kg N/år
Reduktion ved et krav på 150 kg N/år	693 kg N/år	
Reduktion ved et krav på 200 kg N/år	607 kg N/år	3.443 kg N/år

Det kan oplyses, at miljøeffekten er vurderet ud fra en forudsætning om, at der i forbindelse med ansøgninger er gennemført projektilpasninger, som opvejer forskellen mellem beskyttelsesniveauet og den forventede merudledning, som følge af de godkendte udvidelser ifølge normtal. Miljøeffekten af et foreslået beskyttelsesniveau er på samme måde estimeret som forskellen mellem beskyttelsesniveauet og den forventede merudledning ud fra normtal. Det kan også oplyses, at antal sager og typen af sager er opgjort ud fra de aktuelle sager i det pågældende amt i 2002-2004.

Vedrørende scenario for fosformodel er der foretaget beregninger af reduktionen af fosforophobningen på de ansøgte arealer. Det skal dog understreges, at der ofte ikke er en direkte sammenhæng mellem miljøeffekt og fosforophobning. Der er følgende resultater

		Nuværende	Fremtidigt
Opland til Norsminde Fjord	Fosforoverskud som følge af ansøgte husdyr	7.500 kg	7.500 kg
	Reduktion som følge af fosforkrav	7.500 kg (100 %)	4.962 kg (66 %)
Opland til Nisum Fjord	Fosforoverskud som følge af ansøgte husdyr	44.260 kg	44.260 kg
	Reduktion som følge af fosforkrav	16.880 kg (38 %)	32.190 kg (73 %)

1.6.2. Økonomiske analyser af det fremtidige miljøbeskyttelsesniveau

Det er meget vanskeligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af det fremtidige miljøbeskyttelsesniveau. Udgangspunktet må dog være, at så-

fremt beskyttelsesniveauet i gennemsnit er en videreførelse af det nuværende miljøbeskyttelsesniveau i amterne, må de økonomiske konsekvenser være 0. På visse områder vil forskellige valgmuligheder give forskelle i de økonomiske konsekvenser. Det har ikke været muligt at lave økonomiske oplandsanalyser som supplement til miljøeffektvurderingerne af nitratudvaskning og fosforregulering. Der er dog lavet nogle økonomiske overslag over konsekvenserne for et gennemsnitligt husdyrbrug i oplandet til Nisum Fjord.

Disse viser at hvis beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning fastsættes på 200 kg N per projekt, som svarer til det nuværende beskyttelsesniveau, er de samlede årlige omkostninger 0 kr. for et svinebrug der udvider fra 150 til 250 DE. Ved større udvidelser bliver det dog dyrere, idet dyrere virkemidler i så fald er nødvendige. Ved et beskyttelsesniveau fastsat til 100 kg N er omkostningerne vurderet til 36.000 kr. og ved 0 kg N er de samlede årlige omkostninger vurderet til 44-62.000 kr.

Vedrørende kravet til fosforophobning vil den samme bedrift have omkostninger på ca. 26.000-66.000 kr. årligt, hvis fosfortallene i gennemsnit er over 4, mens omkostningerne ved fosfortal under 4 er 8-12.500 kr.

Det er væsentligt at understrege, at ovenstående omkostningsniveau, som er ekskl. omkostninger til reduktion af ammoniaktab, ikke kan skaleres.

1.7. Fremme af miljøeffektive landbrugsteknologier – barrierer og incitamenter

Miljøvenlig husdyrproduktion er en dansk styrkeposition. Den hidtidige udvikling har vist, at dansk landbrug har været i stand til at leve op til skærpede miljøkrav under samtidig opretholdelse af en stor og intensiv animalsk produktion. Dette har været muligt i kraft af en tæt forbindelse imellem forskning og udvikling, industri og primærproduktion og en deraf følgende hurtig implementering af nye teknologier.

Der er et stort potentiale for videre udvikling på området. Dette gælder både mht. fortsat forfining af primærproduktionen med deraf følgende øget præcision i produktionen og mht. udvikling af det tilhørende teknologisegment – miljøteknologier til landbruget – som en dansk eksportvare. Både på europæisk plan og globalt forudses et stort eksportpotentiale for industrien inden for disse teknologier. Det forudsætter imidlertid et dansk hjemmemarked som udviklingsbasis for eksporten.

Der er et stort antal teknologier til rådighed i de enkelte led i kæden planter til foder – fodring – stalde – lagre – behandling – udbringning. Disse teknologier har en varierende grad af modenhed mht. anvendelse i praksis. Teknologiernes miljømæssige effekt er søgt beskrevet mht. ammoniakfordampning og øvrige næringsstoffab fra produktionssystemet, emission af driv-

husgasser samt lugt. Men viden om den miljømæssige effekt, produktions- og miljøøkonomien er i mange tilfælde usikker eller manglende.

Nogle teknologier kan således have en effekt på kort sigt – andre kræver en længerevarende forsknings- og udviklingsindsats førend de er modne til implementering.

Ideelt set er der behov for at anlægge kædebetrægtninger eller systemanalyser for at kunne optimere den samlede teknologikæde i produktionssystemet. Dette er imidlertid vanskeligt at gøre i praksis. Rapporten viser eksempler på sådanne systembetrægtninger eller scenarier for en svinebesætning og en kvægbesætning. Disse scenarieberegninger viser store muligheder i den ideelle situation mht. reduktion af ammoniakfordampningen.

De vigtigste barrierer og incitamenter for introduktion af ny teknologi er behov for viden, klarhed fra myndigheder mht. miljøkrav, erhvervets behov for produktionsmæssigt "råderum" ved introduktion af miljøteknologier og industriens behov for et stabilt hjemmemarked som basis for eksport.

Vigtigheden af et tæt offentlig-privat samspil mht. forskning, udvikling og teknologioverførsel understreges som grundlag for en kombination af teknologi- og brugerdreven innovation. Endvidere peges på behov for forskning og udvikling på de enkelte områder i et tæt samspil med den højteknologiske forskningsindsats i Danmark.

Endelig fremhæves videreudvikling og standardisering af det eksisterende BAT-system som et væsentligt behov. Der foreslås på sigt udviklet et dynamisk og uvildigt certificeringssystem for at forbedre grundlaget for både købsbeslutningen og den efterfølgende driftssituation.

2. Det faglige forberedende arbejde til brug for udarbejdelse af vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

De overordnede principper for udarbejdelse af vejledning om godkendelse af husdyrbrug fremgår af ministerens principaftale, indgået juni 2005 mellem forligspartierne (V, K, DF og RV), vedr. "principper for det kommende udrednings- og lovforberedende arbejde vedrørende miljøgodkendelser af husdyrbrug".

Vejledningen har som overordnet formål at bidrage til at forberede kommunernes overtagelse af den samlede administration for miljøregulering af husdyrbrug fra 1. januar 2007. Herunder at medvirke til at sagsbehandlingen af husdyrbrug efter gennemførelsen af kommunalreformen foretages på et så ensartet fagligt beslutningsgrundlag som muligt, samt at bidrage til en hurtig og gennemsigtig sagsbehandling.

Vejledningen skal afspejle indhold af den kommende lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og vil derfor i et vist omfang være afhængig af de beslutninger som træffes i forbindelse med lovarbejdet. Den godkendelsespligtige enhed, der fastsættes i den kommende lov – ejendomsniveau kontra bedriftsniveau - vil have indflydelse på valg af modeller til estimering af forureningsbidraget med nitrat, fosfor og ammoniak. Datainput til de anbefalede beregningsmetoder baserer sig i hovedparten på data på bedriftsniveau.

Vejledningen skal medvirke til at variationen mellem kommunernes faglige beslutningsgrundlag for afgørelser i husdyrbrugssager begrænses med henblik på at skabe større ensartethed i forvaltningen på tværs af kommunerne.

2.1. Beregningsmetoder som del af det faglige beslutningsgrundlag

Foruden lugtproblematikken og påvirkningen af landskabet er næringsstoffer (nitrat, fosfor og ammoniak) de væsentligste forureningsbidrag fra danske husdyrbrug. I kommunernes fremtidige administration af miljøgodkendelse af husdyrbrug vil et centralt element således være en vurdering af forureningsbidraget hvad angår nitrat, fosfor og ammoniak til den omkringliggende natur og miljø.

Der har været nedsat tre faglige arbejdsgrupper med henblik på at anbefale metoder til brug for den kommende kommunale administration til beregning af nitrat, fosfor og ammoniak fra et konkret husdyrbrug. Disse rapporter danner grundlag for Skov- og Naturstyrelsens kommende vejledning af kommunerne. Arbejdsgrupperne blev sammensat af faglige repræsentanter fra sty-

relser, forskningsinstitutioner, interesseorganisationer incl. Dansk Landbrug, amterne og kommunerne.

Arbejdsgruppernes anbefalede beregningsværktøjer angiver metoder til beregning af forureningsbidraget for henholdsvis nitrat, fosfor og ammoniak fra et konkret husdyrbrug til den omkringliggende natur og miljø. I den kommunale myndigheds vurderingen af betydningen af det beregnede forureningsbidrag, vil det være nødvendigt at inddrage oplysninger om det konkrete områdes beskyttelsesniveau, tilstand, natur- og miljømålsætning og følsomhed. De anbefalede beregningsmetoder omfatter ikke denne del af de kommunale myndigheders vurdering, idet resultatet af beregningerne alene giver et estimat for forureningsbidraget.

Robuste metoder

Med henblik på at bidrage til et ensartet fagligt beslutningsgrundlag for kommunernes fremtidige sagsbehandling af husdyrbrugssager, anbefales det at anvende robuste beregningsmetoder. Robustheden søges opnået ved 1) så vidt muligt at basere datainputtet i beregningsmetoder på veldokumenterede oplysninger herunder at anvende oplysninger fra registre, databaser, tabeller mv., og 2) så vidt muligt at udvikle internetbaserede løsninger, der automatisk foretager beregningerne herunder henter datainput fra registre, databaser, tabeller med henblik på at minimere behovet for at sagsbehandleren skal foretage en konkret vurdering af de enkelte inputdata samt at minimere fejlberegninger og fejludslag. Det anbefales endvidere, at det i vejledningen skal fremgå hvorledes usikkerheder ved beregning af forureningsbidraget med næringsstoffer skal håndteres. Ved anvendelse af robuste beregningsmetoder støttes ønsket om at opnå samme resultat fra kommune til kommune.

En høj grad af robusthed i beregningsmetoder medfører imidlertid også en faglig forenkling. Robuste beregningsmetoder kan derfor ikke betegnes som løsninger baseret på det samlede nuværende vidensniveau. Denne viden er i højere grad afspejlet i komplekse, dynamiske modelværktøjer (f.eks. DAISY og DAMOS). De dynamiske modelværktøjer er imidlertid ikke udviklet til anvendelse i den kommunale sagsbehandling.

Endelig er det et krav, at de anbefalede beregningsmetoder er operationelle til anvendelse i den kommunale sagsbehandling fra 1. januar 2007.

Internetbaseret løsning

Udvikling af et samlet beregningssystem til brug for estimering af forureningsbidraget baseret på en internetbaseret løsning, og ikke som i dag et regneark, vil have en række væsentlige fordele i forhold til brugervenlighed, robusthed i brug, mulighed for at anvende mere kvalificerede beregningsforudsætninger og en løbende faglig opdatering og kvalitetskontrol.

Som minimum anbefales det, at data og kort til brug for de kommunale myndigheders behandling af husdyrbrugssager gøres tilgængeligt på Internettet. Et samlet internetbaseret beregningssystem, der også omfatter rele-

vante arealinformationer, vil samtidig bidrage til en hurtigere og mere gennemskuelig sagsbehandling.

Normaliseret næringsstofbalance

Anvendelsen af normer (standardværdier) vurderes at give et godt grundlag for at beskrive næringsstofbalance for et husdyrbrug. En normaliseret beskrivelse af næringsstofomsætningen vil give et objektivt grundlag for beregning af næringsstofbalancen og dermed potentialet for forureningsbidraget med nitrat, fosfor og ammoniak. Ved anvendelse af normer baseres vurderingen af husdyrbrugs miljøbelastning således på et ensartet datagrundlag. Beregning af forureningsbidraget med næringsstoffer opnår herved en større pålidelighed. Det anbefales derfor, at beregningerne af nitrat, fosfor og ammoniak foretages på grundlag af en normaliseret næringsstofbalance.

En normaliseret næringsstofbalance baseres på gennemsnitlige klimaforhold, karakteristiske jordtyper og gennemsnitlig effektivitet, der karakteriseres med normtal. Det betyder f.eks. at næringsstofindholdet i husdyrgødningen, afgrødernes udnyttelse af husdyrgødningen, afgrødeudbytter og afgrødernes indhold af kvælstof og fosfor baseres på normtal. Endvidere betyder det at indkøb af foder og salg af afgrøder afpasses efter normbehov for husdyr, og at køb/salg af foder og afgrøder karakteriseres med normtal.

Det anbefales dog at være muligt at benytte egne data for f.eks. indhold af fosfor i foder mv. af hensyn til situationer hvor landmanden gør en ekstra indsats for at nedbringe tabet af næringsstoffer. Dokumentation for anvendelse af ikke normaliserede data skal foreligge.

En normaliseret næringsstofbalance giver endvidere et tilstrækkeligt data-mæssigt grundlag til brug for beregningsmetoderne. Generelle data er ofte relateret til husdyrbrugets geografiske beliggenhed, og de nødvendige normer kan i et vist omfang hentes fra landsdækkende databaser.

Samtidig skønnes usikkerhedsniveauet for henholdsvis delberegninger og de samlede beregninger af forureningsbidraget med henholdsvis nitrat, fosfor og ammoniak at være i en størrelsesorden hvorefter det vurderes tilstrækkeligt, at beregninger og miljøvurderinger tager udgangspunkt i en normaliseret næringsstofbalance.

Oplysninger fra landmandens gødningsregnskab indeholder en række oplysninger, som går igen i datainput til beregningsmetoderne. Data fra gødningsregnskaber findes i databaser under Fødevareministeriet. Der er således en mulighed for at anvende disse data i beregning af næringsstofbalancen. Fordelene ved at anvende data fra gødningsregnskaberne i beregningen af husdyrbrugets næringsstofbalance er både det forhold, at landmanden herved undgår at levere samme data til flere forskellige myndigheder, men også det forhold, at myndighederne arbejder med veldokumenterede og kontrollerede data.

Det kræver imidlertid, at der er overensstemmelse mellem den bedriftsenhed gødningsregnskabet repræsenterer og den husdyrbrugs-enhed, der bliver omfattet af kravet om miljøgodkendelse jævnfør lovarbejdet herom, hvis det skal være muligt direkte at anvende ovennævnte data.

2.2. Beregningsmetoder

2.2.1. Nitrat

Amternes praksis for vurdering af nitratudvaskning foretages på grundlag af husdyrbrugets kvælstofbalance og beregnes ved hjælp af Det Fællesamtslige Regneark (herefter benævnt FAR). Nitratudvaskningen beregnes ikke som et absolut tal men giver et udtryk for forskellen mellem 'før' og 'efter' situationen.

Fremover vil nitratudvaskningen fra det eksisterende brug samt nitratudvaskningen fra det fremtidige brug (det ansøgte) blive beregnet.

Det anbefales, at nitratudvaskningen fra det konkrete husdyrbrug til et givent vandområde foretages i tre led:

1. beregning af nitratudvaskning fra rodzonen
2. reduktion af nitrat i jorden
3. reduktion af nitrat i vandløb og søer

Danmarks Jordbrugsforskning har påbegyndt udviklingen af et internetværktøj til beregning af nitratudvaskning fra rodzonen (FARM-N). Der resterer imidlertid et yderligere udviklingsarbejde før værktøjet vil kunne anvendes af kommunerne. Bl.a. vil nitratudvaskningen fra rodzonen beregnes med udgangspunkt i bedriftens samlede kvælstofbalance ved hjælp af N-les modellen. Det vurderes, at det er sandsynligt, at FARM-N kan være operationel for kommunernes sagsbehandling fra 1. januar 2007.

Ved beregning af nitratudvaskningen til et vandområde, skal nitratreduktionen i jorden (mellem rodzonen og vandområdet), bestemmes. Hertil skal der udarbejdes landsdækkende kort, der angiver den forventede reduktion henholdsvis mellem rodzone og grundvand og mellem rodzone og overfladevand. Det vurderes at kortlægningen kan være på plads medio september 2006.

Det anbefales at anvende faste reduktionsfaktorer for reduktion af nitrat gennem vandløb og søer til kystområder med mindre, der findes konkret viden om f.eks. vandets opholdstid i søer. Som udgangspunkt anbefales en reduktionsfaktor på 2% i vandløb og 30 % i søer. Reduktionsfaktorerne fastsættes uafhængigt af vandløbslængde og søareal.

2.2.2. Fosfor

Der eksisterer på nuværende tidspunkt ikke metoder, som kan beregne sammenhængen mellem tilført mængde fosfor til marken og tab af fosfor fra marken til den omkringliggende natur og miljø. Amternes praksis for vurdering af tab af fosfor på grundlag af husdyrbrugets fosforbalance og ved vurdering af erosionsrisiko for arealer varierer meget fra amt til amt, idet der i dag ikke er fælles retningslinier for denne administration.

Metoder til udpegning af områder med særlig stor risiko for tab af fosfor på de enkelte marker er under udvikling. Værktøjet vil være færdigudviklet i 2009.

På kortere sigt er det anbefalingen, at følgende muligheder kan anvendes til vurdering af tab af fosfor fra husdyrbrug.

- Amternes nuværende beregningsværktøj (FAR) anvendes til beregning af bedriftens fosforbalance.
- En vurdering af risikoarealer baseres på oplysninger om dræningsforhold, lavbundsjord, fosforstatus og områder med risiko for et stort erosionsbetinget tab – KLS kortlægningen (her indgår faktorer som hældning og nærhed til vandområder).

Med henblik på at den anbefalede metode til vurdering af fosfortab gøres operationel for den kommunale administration vil det være nødvendigt at forbedre adgangen til de nødvendige data, kort og øvrige oplysninger. Endvidere er der behov for at foretage en KLS-kortlægning af Bornholm. Det vurderes, at dette arbejde kan være afsluttet inden 1. januar 2007.

2.2.3. Ammoniak

Det fremgår at amternes nuværende beregningsværktøj (FAR) kan beregne emission, spredning og afsætning af ammoniak fra et konkret husdyrbrug til et naturområde. FAR kan i den mest simple form lægges på Internettet med en række henvisninger til relevante databaser samt yderligere dokumentation som vil skulle fødes manuelt ind i regnearket.

På kortere sigt med henblik på at have et operationelt system klar pr. 1. januar 2007 anbefales det, at FAR-ammoniak anvendes til beregning af forureningsbidraget med ammoniak. Der vil imidlertid som minimum være behov for at foretage en yderligere dokumentation af regnearkets faner og kvalitetskontrol af beregningerne, samt opdatering af beregningssystemets kurver for spredning og afsætning baseret på nye og opdaterede modelberegninger med OLM-DEP. Endvidere skal den nuværende vejledning opdateres.

På længere sigt anbefales det, at et nyt opdateret og mere robust beregningsværktøj udvikles og implementeres.

2.3. Udpegede områder med særlige beskyttelsesinteresser

Der har været nedsat en faglig arbejdsgruppe, som har identificeret og nærmere beskrevet udpegede arealer mv. som efter de gældende regler har relevans for behandlingen af husdyrbrugssager, for så vidt angår næringsstofpåvirkning af disse arealer.

Rapporten omfatter følgende relevante områdeudpegninger og registreringer:

- Internationale naturbeskyttelsesområder
- Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven
- Fredninger
- Arealudpegninger med hjemmel i planloven (naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og målsatte vandløb, søer og kystområder)
- Drikkevandsområder

I tråd med det arbejde, der pågår i regi af miljøministeriets udvalg vedr. en fælles offentligt digital miljøforvaltning, er det hensigten, at kommunerne skal kunne trække relevante data, kort mm. fra dette system til brug for deres administration.

2.4. Sagens oplysninger

Der har været nedsat en faglig arbejdsgruppe med henblik på at afklare, hvilke oplysninger myndigheden skal være i besiddelse af for at kunne gennemføre en sagsbehandling af etablering, ændring eller udvidelse af et husdyrbrug. Formålet har været at samle, forenkle og ensrette de oplysninger, der vil være omfattet af den kommende husdyrlov det vil sige både oplysninger i forhold til VVM-reglerne og reglerne om miljøgodkendelse

Det anbefales bl.a at oplysningskrav i sager om miljøgodkendelse og VVM samles til et oplysningsskema. På baggrund af dette skema kan som udgangspunkt både godkendelsessagen og sagen om VVM-screening og/eller VVM-redegørelse gennemføres. Det er arbejdsgruppens vurdering, at der herved næppe forlanges flere oplysninger, end det der idag totalt set indleveres til henholdsvis kommune (godkendelsen) og amtet (VVM-sagen). Det tilstræbes med skemaet, at myndigheden ved sagens begyndelse modtager de nødvendige oplysninger, så det så vidt muligt undgås, at der senere bruges tid på at belyse sagen yderligere. Gruppens forslag skal i øvrigt ses i sammenhæng med gruppens anbefaling om, at der fremover udvikles et netbaseret ansøgningsystem.

Ved opbygning af et fælles oplysnings-skema sker der en koordinering og samordning af oplysningskravene i miljøgodkendelsessagen og den samtidige VVM-sag i lyset af, at kommunerne fremover får den samlede kompetence. Dette må forventes at blive oplevet som en forenkling. Med struktureringen af en fælles ansøgning, der også omfatter VVM-sagen, vil belysning af sagerne fremover endvidere ske på et mere ensartet grundlag, idet amterne i dag anvender en række forskellige skemaer.

2.5. Vejledningen i øvrigt

Den kommende vejledning til brug for kommunernes fremtidige administration af husdyrbrug vil endvidere omfatte

- Omfanget af den vejledning som hidtil har fundet sted hvad angår godkendelse af husdyrbrug – hvilket primært er en redigeret sammenskrivning af vejledning i forhold til VVM i forhold til husdyrbrug og miljøgodkendelser af husdyrbrug.
- Beskyttelsesniveau – håndtering af afskæringskriterier mm.
- Vejledning i vurdering af lugt
- Kumulation – håndtering af det kumulative princip

Internetbaseret vejledning

Et vigtigt element i udarbejdelse af vejledningen og kravet om forenkling og ensartethed i den kommunale administration er at udvikle en internet-løsning. Ved en internetbaseret vejledning kan generelle data og kort til brug for sagsbehandlingen gøres let tilgængelige og herved medvirke til at forenkle sagsbehandlingen samt at gøre det faglige grundlag for kommunernes vurdering mere gennemskuelig.

Udgangspunktet for udarbejdelse af vejledningen er, at den skal foreligge til brug for kommunerne den 1. januar 2007. Der vil blive behov for at foretage en afvejning af hvilke krav og ønsker til vejledningen, det er muligt at have klar fra 1. januar 2007, og hvilke udviklingsarbejder, der vil have en længere tidshorisont.

Udvikling af et elektronisk ansøgningssystem er under overvejelse. Det bygger videre på amternes udvikling af et internetbaseret screenings- og anmeldesystem. Et elektronisk ansøgningssystem vil i høj grad bidrage til at oplysninger om husdyrbrug vil fremstå på en ensartet måde fra sag til sag. Samtidig vil det elektroniske ansøgningssystem kunne tilbyde en internetbaseret håndtering af de arealmæssige krav og udpegninger, der er relevante det konkrete husdyrbrug.

Den kommende vejledning til kommunernes administration af husdyrbrug vil blive lagt på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside. Det er styrelsens mål at

udvikle en internetbaseret løsning og i så vid udstrækning, det vurderes relevant, benytte de muligheder der ligger heri. Første generation af styrelsens vejledning, som skal ligge klar fra 1. januar 2007, vil være første trin i en sådan udvikling.